నల్లజర్ల రోడ్డు....

శ్రీ బాలగంగాధర తిలక్

నల్లజర్ల అడవిమీద చంద్రుడు భయంకరంగా ఉదయించాడు. అవధానిగారు యీలాగ అనేటప్పటికి మేమందరం పక్కున నవ్వాం. కొవ్వత్తి దీపపు వెలుతుర్లో ఆయన గడ్డంలోని తెల్ల వెంట్రుకలు వెండిదారాల్లా మెరిశాయి.

"చంద్రుడూ వెన్నెలా ఎప్పుడూ మనోల్లాసంగా హాయిగా ఉంటాయని మీ అభిప్రాయం కాని ఒక్కొక్క పరిస్థితిలో ఎంత భయపెడతాయో మీకు తెలియదు" అన్నారు మళ్ళీ.

"చెప్పండి. మీరేదో కథ చెపుతారని తెలుస్తూనే వుంది. వినటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం" అన్నాను నేను

"ఈ రాత్రికింక లైట్లు రావు ఎక్కడో తీగ తెగిపోయివుంటుంది" అన్నాడు నారాయణ.

"తోటఅంతా చీకటైపోయింది" అన్నాడు నెర్వస్‌గా ఆచారి అస్థిమితంగా చేతివేళ్లతో బల్లమీద ఆదితాళం వేస్తున్నాడు "ఇంకా కొవ్వత్తులున్నాయాండీ ?" అని అడిగాడు

అవధానిగారు తల వూపారు— ఉన్నాయన్నట్లు

"ఈ తోటా, తోటలో మీ బంగళా, మీరు చేసిన విందూ—ఓహ్! మరచిపోలేం" అన్నాడు నారాయణ

"వూరికి యింతదూరంగా యీ తోట వుండడమే అంత బాగా లేదు" అన్నాడాచారి

"చెప్పండి కథ" అన్నాను నేను

"కథా?" నిరసనగా చూశారు అవధానిగారు

"అదే అదే మీ చిన్నప్పుడు జరిగిన సంఘటన. .." అని సర్దుకున్నాను. అవధానిగారు కవీకాదు; కథకుడూకాడు జీవితాన్ని నిండుగా సూటిగా జీవించిన మనిషి హృదయమూ చమత్కారమూ ఆలోచనా ఉన్నవాడు వీటికి తోడు విచిత్రంగా విరుద్ధంగా బాగా డబ్బున్నవాడు

ఆయన చెప్పడం మొదలుపెట్టారు

"ఏలూరులో చూసుకోవర్సిన పని అంతా అయిపోయింది ప్లీడరుగారు పక్కలు ఏర్పాటు చేయిస్తానన్నా వినక కారు స్టార్టు చేశాడు రామచంద్రం. పది గంటలు దాటింది రాత్రి నాగభూషణం మామయ్యా, నేనూ వెనకాల సీటులో కూర్చున్నాం ప్లీడరుగారు కారు దగ్గరకివచ్చి "నా మాట విన్నారు కాదు" అన్నారు "అబ్బే ఎంత సేపండీ సరీగ్గా తొక్కితే ఒక్క గంటన్నరలో తణుకులో పడతాం మీరేం యిదవకండి" అన్నాడు రామచంద్రం

"కలక్టరుగారి యింట్లో పెళ్ళి సరీగా ఉదయం ఏడు గంటలకి? వామీదా, రామంచద్రంమీదా భరోసా వేసుకుని కూర్చున్నారు కలక్టరుగారు అన్నాడు నాగభూషణం మామయ్య

"అమ్మమ్మ ఎంతమాట! కలక్టరుగారింట్లో శుభకార్యమంటే వేరే చెప్పాలా! అన్నారు ప్లీడరుగారు యావద్విషయాన్నీ గ్రహించినవారై

కారు సాగింది అప్పటికి నాకు పద్దెనిమిదేళ్లు అప్పటికి మీ లెవరూ పుట్టేఉండరు" అన్నారు అవధానిగారు మా అందరికేసీ చూసి

"అటువంటి ప్రమాదం సంభవించే సూచనలు కూడా వాతావరణంలో ఉండి ఉండవండి" అన్నాడు నారాయణ.

తోటలో గలగల చప్పుడయింది ఆచారి ఉలిక్కిపడి "దొంగలేమో" అన్నాడు

"పక్షులు చెట్లలో కదులుతున్నాయి అంతే" అన్నారు అవధానిగారు.

"కథలోకి రండి" అన్నాను నేను.

"అంటే.. . ?' కోపంగా చూశారు అవధానిగారు.

"అదేనండీ మీ చిన్నప్పటి . ."

అవధానిగారు చిన్నగా నవ్వి గడ్డం చేత్తో ఒకసారి సవరించుకున్నారు కొంచెం ముందుకువంగి యిలా చెప్పసాగారు

ఆరుమైళ్లు వచ్చేటప్పటికి కారు ఆగిపోయింది. రామచంద్రం దిగి బానెట్‌తీసి చూశాడు

"వెధవ కారులా వుంది నడచి వెనక్కి పోదాంపద. ఎందుకేనా మంచిది" అన్నాడు నాగభూషణం మామయ్య

"అర్జునుడు గాండీవాన్ని తిట్టినా సహిస్తాడేమోగాని యీ కారుని తిడితే మాత్రం నేనూరుకోను అసలీ యింజనులాంటిది యిండియాలో వుండదు" అన్నాడు రామచంద్రం.

"అందుకే ఆరుమైళ్లకే ఆగిపోయింది "మామయ్య వినుగ్గా అన్నాడు" డొక్కు కార్లు కొనకురా అంటే విన్నావ్! సెకండ్‌హాండ్‌వి కొనవర్సిన ఖర్మ నీకేమొచ్చింది? మన మాట ఎలాగున్నా వీణ్ణి కూడా మనతో తీసుకొచ్చాం కర్మ! వీడు ఎనిమిది గంటలకి పడుకోకపోతే మా అక్కయ్య ఎనిమిదిగురు డాక్టర్లని ఒకేసారి పిలిచి చూపెడుతుంది." అన్నాడు నన్నుద్దేశించి

"ఏం భయంలేదు మామయ్యా రాత్రిళ్ళు కార్లలో ప్రయాణం చెయ్యడం నాకు సరదా' అన్నాను నేను

రామచంద్రం మా వూళ్లో పెద్ద టెన్నిస్ ఛాంపియన్. పొడుగ్గా ఒలంగా హుషారుగా ఉంటాడు మా వూరి క్లబ్బుకి సహాయ కార్యదర్శి సేవా సదనానికి గౌరవాధ్యక్షుడు ఆ సదనం ఏమిటో ఏం చేసేదో యిప్పటికీ నాకు తెలియదు ఇటువంటి సంస్థల ప్రత్యేకత యిదే కాబోలు రామచంద్రానికి కాలవ ఒడ్డున పెద్ద మేడ వుంది. మేడలో అతనికొక భార్యా కుమారరత్నమూ కూడా ఉన్నారు అతను భార్య నెక్కువ ప్రేమిస్తాడో, భార్య పేర ఆమె తండ్రి వ్రాసి యిచ్చిన ముప్పైఫనాలుగెకరాల్ని ఎక్కువ ప్రేమిస్తాడో తెలియక, తేలక, జిజ్ఞాసువులు చాలామంది బాధపడేవారు పాపం మా నాగభూషణం మామయ్యకి వరుసకి బావ అవుతాడో బావమరది అవుతాడో— యిటువంటి భోగట్టా నాకు సరీగా తెలియదు మా ఆవిడకి తప్ప—అసలు నాగభూషణం నాకు వేలు విడిచిన మేనమామ అందరమూ ఒకే వూళ్లో వుండడమూ, రాక పోకలూ, శుభకార్యాలూ మంచీ చెడ్డలో ఒకరి నొకరు ఆదుకోవడమూ—యిలాంటి వాటివలన యీ కుటుంబాలన్నింటికీ చనువు, గాఢ స్నేహమూ ఏర్పడ్డాయి నాగభూషణం కూడా వూళ్లో చెప్పుకోదగినవాడు యం ఏ చదివాడు పెద్ద కలప వ్యాపారం నడుపుతున్నాడు. ప్రతీ ఏడాదీ భగవద్గీతమీదా, ఉపనిషత్తులమీదా పెద్దవాళ్ళని పిలిపించి ఉపన్యాసాలు యిప్పిస్తూంటాడు కట్టడం ఎప్పుడూ ఖద్దరేకాని, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఏ పార్టీ అయితే ఆ పార్టీనే బలపరుస్తాడు దివ్యజ్ఞాన సమాజానికి ఉపాధ్యక్షుడు. వూళ్ళోకి కలక్టరు వచ్చినా, మంత్రి వచ్చినా యితని యింట్లోనే మకాం."

"కారు బాగు పడిందాండీ" అన్నాడు నారాయణ మధ్యలో అడ్డువచ్చి.

ఆ. రామచంద్రం కారు చుట్టూ రెండుసార్లు ప్రదక్షిణం చేశాడు కొంతసేపు గొణుక్కున్నాడు. కారుకింద మీదా ఏవో పరీక్ష చేశాడు చివరికి ఆల్‌రైట్ అంటూ కారులో కూర్చున్నాడు. కారు సాగింది ఎర్రని పాడు గాటి రోడ్డుమీద కారు వెళుతూంటే చల్లని గాలి మొహానికి కొడుతోంది. ఇటూ అటూ పంట చేలు కారు లైట్ల కాంతిలో నెంబర్లు వేసిన మైలు రాళ్లు ఒకటొక్కటే జరిగి పోతున్నాయి నల్లని ఆకాశంమీద జ్వాలా పుష్పాల లాగ నక్షత్రాలు మెరుస్తున్నాయి మండుతున్నాయి. చీకటిలో ప్రకృతి గాంభీర్యం వహిస్తుంది. దేవుడులాంటి అనిర్వచనీయమైన శక్తి సన్నిహితంగా వున్నట్లు ఉంటుంది మామయ్య నన్ను బి. ఏ. ఎక్కడ చదువుతావని అడుగుతున్నాడు మద్రాసులో అని చెప్పాను లజ్ కార్నర్‌కి దగ్గర్లో అతనికో థియాసఫిస్టు మిత్రుడున్నాట్ట అతని దగ్గరవుండి చదువుకోమనీ, హాస్టల్సులోవుంటే పాడై పోతావనీ చెపుతున్నాడు రామచంద్రం మధ్య మధ్య రాజమండ్రీ శంకరం టెన్నిస్ ఆటలో వుండే లోపాన్ని గురించి చెపుతున్నాడు

"మిక్సెడ్ డబుల్స్ ఆడుతుందిట. ఆవిడెవరూ?' మామయ్య అడిగాడు

"మిస్ శర్మిష్ఠ"

"బాగుంటుందా?"

"ఆవిడా, ఆవిడ ఆటా!

"రెండూనూ" అంటూ మామయ్య నవ్వాడు.

"దోబిచెర్ల వస్తున్నాం" అన్నాడు రామచంద్రం.

అక్కడక్కడ రెండు మూడు పాకలూ, గుడిసెలూ చీకట్లో ముడుచుకుపోయివున్నాయి ఒక బండ దగ్గర యిద్దరు మనుష్యులు తలలకు పాగాలు చుట్టుకుని జమిలి దుప్పట్లు కప్పుకొని చుట్టలు కాల్చుకుంటూ కూర్చున్నారు వూరు ఎక్కడో లోపలకు వుంది ఇప్పటిలాగా అప్పటికి పల్లెటూళ్ళలోకి నాగరికత ప్రవేశించలేదు ఈ పాతికేళ్ళలో ఎంత అద్భుతమైన మార్పు వచ్చిందో మీకు తెలియదు మీకు ఆ రోజులు తెలియవు. విద్యుచ్ఛక్తి అంటే గ్రామీణులకు ఏమిటో తెలియదు ఏలూరునుంచి తణుకు వెళ్లే యీ రోడ్డుని గ్రాండ్ టంక్‌రోడ్డు అంటారు రాత్రి ఎనిమిది దాటాక యీ రోడ్డు సంరక్షితంకాదు నిర్జనంగా చీకట్లో నిశ్శబ్దంగా నిద్ర పోతూండేది ఇప్పుడు చూడండి. నిముష నిముషానికీ ఒక లారీ వస్తూ, వెళుతూ వుంటుంది ప్రతీ గ్రామంనుండీ కూరలు, పసుపూ, మిర్చీ మొదలైనవి ఎగుమతి అవుతున్నాయి ఈ దోబిచెర్లలో యిప్పుడొక డేరా సినిమా కూడా వుంది గ్రామీణులీనాడు చుట్టలకన్న సిగరెట్లు ఎక్కువ కాలుస్తున్నారు. మొన్న కార్లో వస్తూ చూశాను. వెంకట్రామన్నగూడెంలో బాడ్మింటన్ పోటీలు జరుగుతూన్నట్టు పెద్ద బోర్డు వ్రాసి వుంది పొడుగునా కాగితపు జెండాలు కట్టివేశారు అక్కడ రెండు న్యూమోడల్ కార్లు కూడా ఉన్నాయి.

పాతికేళ్ళక్రితం ఉన్న స్థితికీ యిప్పటికీ ఉన్న వ్యత్యాసం చాలా తీవ్రమైనది సాధరణంగా రెండు దశాబ్దాలలో యింత మార్పు ఎక్కడా చరిత్రలో జరగదు. కాని ఒక్కుమ్మడిగా భూస్వామ్య వ్యవస్థ మీదకు పారిశ్రామిక విప్లవమూ సైన్సు పరిణామ ప్రయోజనమూ దాడి చేసేటప్పటికి పాతని విచ్ఛిన్నం చేస్తూ నవలోకం కఠినంగా స్థిరపడుతోంది. ఈ తీవ్ర వేగానికి తట్టుకోలేక మనుష్యులూ సమాజమూ తమ చుట్టూ గోడలని కట్టుకుని లోపల దాక్కుంటారు. దేశానికేదో కీడు మూడిందని గోల పెడతారు.

"మీరు కథని ఆపు చేశారు" అని జ్ఞాపకం చేశాడు నారాయణ అవధానిగారి ఉపన్యాస ధోరణికి కొంచెం భయపడి

అనేక సంవత్సరముల అనుభవము...

పశిబిడ్డల లివరు, స్ప్లీను వ్యాధుల చికిత్సారంగంలో 45 ఏళ్లపైనుంచి కృషి సలుపుచున్న నిపుణులు. ఏటా వేలాది బిడ్డలను రక్షిస్తున్నారు. వెంటనే ఈ అనుభవం గలిగిన జమ్మివారి సలహా తీసుకొని ఉపకారం పొందండి.

జమ్మివారి
లివర్‌క్యూర్
పశిబిడ్డల లివరు & స్ప్లీను వ్యాధులకు

జమ్మివారి వైద్యులు ప్రతి నెలా ముఖ్య ప్రదేశాలకు వచ్చెదరు. కార్యక్రమ పట్టికకొరకు అడగండి.

జమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్
హెడ్ ఆఫీసు:
మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

బ్రాంచీలు: హిందీ స్ట్రీట్, గాంధీనగర్, బకింగ్ హాంపేట పోస్టు, విజయవాడ - 2.
ఓరుగంటివారి వీధి, విజయనగరం సిటీ. (ఆంధ్ర)

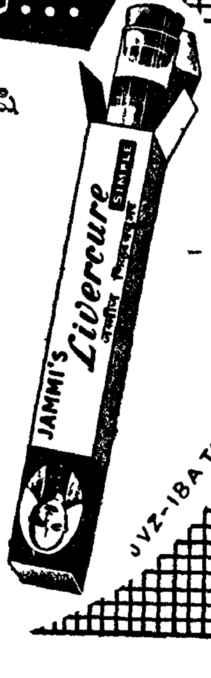

"అవును కథ ఆగిపోయింది ఎందుకంటే కారు కూడా సడెన్‌గా అక్కడ ఆగిపోయింది" అన్నారు అవధానిగారు చిన్నగా నవ్వుతూ

"కొవ్వొత్తి అయిపోతోందండోయ్" అన్నాడు ఆచారి వాడి చూపు దానిమీదే వుంది మొదటినుంచీ

అవధానిగారు సొరుగులోంచి ఒక కొవ్వొత్తి తీసి వెలిగించారు. "ఇంక ఒక్క కొవ్వొత్తి మాత్రం వుంది—యిది కాక" అన్నారు

"చచ్చాం" అన్నాడాచారి

"ఎందుకురా అంత భయం"—ప్రశ్నించాడు నారాయణ

"నాకు చీకటంటే పడదు" అన్నాడాచారి బిగులుగా తోటలో పేరుకుని ముద్ద కట్టిన చీకటిని చూసి

ఇంతలో ఏదో వికృతంగా సన్నగా కూత వినపడింది ఆచారి భయంతో చటుక్కునలేచి "ఏమిటది అవధానులు గారూ" అని అడిగాడు

"నక్కలు"

"మీ తోటలో కూడా నక్కలు కూడా వున్నాయాండీ."

"తోటలో కాదు శ్మశానంలో ఉంటాయి'

"శ్మశానమా" ఆచారి గొంతు తడబడింది వణకింది

"అవును తోటకి అవతల కాస్త దూరంలో వుంది"—అవధానిగారు తాపీగా, జాగ్రఫీ మేష్టారు తూర్పున బంగాళాఖాతమూ, దక్షిణమున హిందూ మహా సముద్రమూ ఉన్నవి అని చెపుతూన్నంత నిర్లిప్తతతో అన్నారు

"నోర్మూయ్యి ఆచారీ ఇంత వయసొచ్చి కూడా, యింతమంది ఉండగా యీ భయం ఏవిటీ నవ్వుతారెవరైనా వింటే '" అన్నాడు నారాయణ కోపంగా

"నాకు దెయ్యాలంటే తెగ భయం అంతే హిహిహిహి'—నెర్వస్‌గా నవ్వాడు ఆచారి ఈసారి బల్లమీద ఆదితాళం తొందరగా వేస్తున్నాడు నక్కల కూతలు అప్పుడప్పుడు ఘోరంగా వినపడుతూనే ఉన్నాయి

"చెప్పండి" అన్నాను నేను అవధానిగారితో.

రామచంద్రం విసుగ్గా కార్లోంచి దిగాడు. "మొదటినుండీ నువ్వు అపశకునం మాటలే మాట్లాడుతున్నావు అందుకే అభిమానవతి అయిన నా ఫోర్డు మారాం చేస్తోంది" అన్నాడు నాగభూషణంతో. బానెట్ తీసి పరీక్షించాడు "సరిగ్గా కనపడడంలేదు యీ గుడ్డి వెన్నెలలో" అన్నాడు అంత వరకూ వెన్నెల ఉన్నట్టు మాకు అనిపించలేదు ఆకాశంమీదకి చూశాను జేగురురంగుగాఉన్న చంద్రుడుమీద పల్చని మబ్బులు తారాడుతున్నాయి రామచంద్రం చుట్టలు కాల్చుకుంటూ కూర్చున్న ఆసామీలను పిలిచాడు "కొంచెం అగ్గిపుల్ల వేస్తారా! కారు ఆగిపోయింది" అని అడిగాడు వాళ్లు కుతూహలంగా ఒక్కొక్కటే అగ్గిపుల్ల గీస్తోంటే ఆ వెలుగులో ఏదో మరమ్మతు చేశాడు రామచంద్రం "థాంక్సు" అంటూ కారు ఎక్కి కూర్చున్నాడు స్టీరింగ్ దగ్గర

"ఏ వూరెడుతున్నారు బాబూ" అన్నాడొక ఆసామీ.

"తణుకు" అన్నాడు నాగభూషణం

"శానాదూరం. జాగ్రత్త బాబూ. అడవిలో ఏదో చిరుత పులి కనపడిందని చెప్పుకుంటున్నారు"

"అలాగే అలాగే" అని కారు స్టార్టు చేశాడు రామచంద్రం. కారు సాగింది నాకు ఏదో భయంగా వుంది

"అడవి అంటే ఏ అడవి మామయ్యా?" అని అడిగాను

"అదేరా నల్లజర్ల అడవి. ఉదయం వస్తోంటే నీకు చూపించలేదూ! అన్నాడు మామయ్య.

అవును గూడెం దాటాక మైళ్ళకొద్దీ రోడ్డుకి రెండు వైపులా అడవి పరచుకునివుంది వందల కొలదీ కొండ ముచ్చులు రోడ్డు కడ్డంగా సభలు తీర్చి మా కారు సమీపించగానే కిచకిచలు చేస్తూ పరుగెత్తేవి పగటి వేళ సూర్యరశ్మిలో ఆ ఆకుపచ్చని అరణ్యం ఎంతో మనోహరంగా వుంది. నోరులేని, తెలివిలేని వృక్షకోటి మౌన సౌహార్దంతో హాయిగా గుబురుగా స్వేచ్ఛగా ఉన్నట్టున్నది

"అయితే చిరుత పులి ఉందంటావా మామయ్యా" అన్నాను నేను.

"ఆ! చిరుత పులీలేదు గిలీ లేదు. ఈ పల్లెటూరివాళ్ళు వూరికే యిలాగ పుకార్లు చేస్తుంటారు అబ్బాయ్! ఇది ఇంగ్లీషువాడి రాజ్యంరా వాడి తుపాకిముందు సింహాలూ, పులులూ నిలుస్తాయట్రా .." అంటూ రామచంద్రం ఏదో చెపుతున్నాడు కాని కారు యింజనులోంచి ఏదో పెద్ద ధ్వని బయలుదేరి రామచంద్రం గొంతును వినపడకుండా చేసింది

"ఇదేం అబ్బురా వెధవ కారుకి మళ్లీ ఆగిపోతుందేమో!" అన్నాడు నాగభూషణం భయంగా

"ఇది మీ కాలంలోలాగే రెండెడ్లబండీకాదురా భూషణం ఫోర్డు యింజను ఇలాగ చప్పుడైతే యింజన్ మాంచి బలంతో వుందన్నమాట" అంటూ రామచంద్రం ఏక్సిలరేటర్‌మీద కాలు నొక్కాడు కారు రయ్యిమని చీకట్లో దూసుకుపోతోంది నాకు ఏదో సరదాగా థ్రిల్లింగ్‌లా వుంది ఆ చిరుత పులి గొడవ మాత్రం మధ్య మధ్య భయపెడుతోంది తప్ప

"చూశావా ఒక్క పిట్టకూడా మైళ్ళకొద్దీ వెళ్ళినా కనపడదు ఈ చెట్లచాటున దొంగలు గుంపుగా దాంకుని పల్లెటూరి ప్రయాణికుల్ని దోచుకునేవారు యిదివరలో " అన్నాడు మామయ్య

గత చరిత్ర నా కళ్లముందు లీలగా ఆడింది ఇలాగ రోడ్లూ అవీ ఉండేవి కావు అక్కడక్కడ ఓ పల్లెటూరు వుండేది ఏ కాకతీయులో, చాళుక్యులో పరిపాలిస్తూ ఉండేవారు అప్పుడు దేశంలో వీరులూ, వీర వనితలూ, బందిపోటు దొంగలూ, మట్టి రోడ్లూ, పులులూ, ఎలుగుబంట్లూ స్థిరమైన నమ్మకాలూ, సంప్రదాయాలూ అన్నీ ఉండేవి ఇప్పుడు రోడ్లూ, టెలిగ్రాఫ్ తీగలూ, పోలీసులూ అన్నీ వచ్చి దొంగల్నీ క్రూరమృగాల్నీ నాశనం చేశాయి వాటితోపాటు వీరవరులూ, స్వధర్మ నిరతులూ కూడా మాయమైపోయారు.

"అడవి వచ్చేసింది ఇది దాటితే యింక పది హేను మైళ్లు తణుకు." అన్నాడు రామచంద్ర

నాగ భూషణం జవాబివ్వలేదు. వెనక్కి జేర్లబడి నిద్దరోతున్నాడు.

"నువ్వూ నిద్రపోతున్నావా ఏవిటిరా" అన్నాడు రామచంద్రం నన్ను ఉద్దేశించి

"లేదు" అన్నాను నేను దట్టంగా అలుముకుపోయిన అడవిని చూస్తూ అడవి మధ్యనుండి రోడ్డు ఒక రాక్షస వనిత సీమంతంలాగా వుంది. అడవిలో అంతా కటికి చీకటిగా ఉన్నట్టుంది

ఇంజన్‌లో ఏదో రప్‌మని పేలినట్టయింది. నాగభూషణం ఉలిక్కిపడ్డాడు కారు ఒక గంతువేసి ఆగిపోయింది

"ఏమయింది?" అన్నాడు నాగభూషణం

రామచంద్రం మాట్లాడకుండా దిగి యింజన్‌ని పరీక్ష చేశాడు. "సరీగా కనపడడంలేదు" అంటూనే పరీక్ష చేస్తున్నాడు కీచురాళ్ల కూతలు ఉచ్చస్వరంతో వి నపడుతున్నాయి నాగభూషణం కూడా దిగాడు. కంగారుగా అన్నాడు "ఏం బాగుపడుతుందా" అని అడిగాడు రామచంద్రం మాట్లాడకుండా వెనుకసీటుకిందినుంచి కొంత సామగ్రి తీసుకుని పనిలో పడ్డాడు.

"చిరుత పులి యీ అడవిలోనేనా వుందీ?" అన్నాను నేను

మామయ్య ఉలిక్కిపడి "ఎక్కడ?" అని ఒక "గంతు వేశాడు. వెధవాయ్ సడెన్‌గా అలా అన్నావేమిటిరా!" అన్నాడు కోపంగా.

రామచంద్రం పనిముట్లు టిక్‌టిక్‌మని చప్పుడు చేస్తున్నాడు శ్రమవలన అతని బరువైన వూపిరి చప్పుడు కూడా వినపడుతోంది మధ్య మధ్య ఎండుటాకులలో గలగలమని చప్పుడు పక్షి కూతలు కిచకిచలు.. ఇన్నింటినీమించిన భయంకరమైన నిశ్శబ్దం.

'తెలవారితే కలక్టరు గారింట్లో పెళ్లి......' స్వగతం చెప్పుకున్నాడు మామయ్య.

"నువ్వేం చదివిస్తున్నావ్" అన్నాడు రామచంద్రం

"మనం వెళ్ల లేకపోతే ఎంత అభాసు అవుతుంది!" అన్నాడు భూషణం.

"చిరుత పులి మనుష్యుల్ని తింటుందా మామయ్యా" చిన్న వాడినైన నాకు ఒక పక్క భయం, మరోపక్క కుతూహలం

"ప్లీడరుగారు పక్కలు వేయిస్తానన్నారు వినలేదు ఖర్మం" మళ్లీ భూషణం మామయ్య స్వగతం. ఏదో చెప్పలేని భయం అందరిలో.

వెన్నెల మరి కాస్త వచ్చింది ఆకాశంమీద చంద్రుడు ఎర్రగా వున్నాడు అసహ్యంగా మానని పెద్ద వ్రణంలా ఉన్నాడు నోరూ చెక్కిళ్ళు పెరికి వేసిన శిరస్సులా ఉన్నాడు. వలయంలోంచి కొంత భాగం వూడిపోయి ఉన్నాడు నాకు చంద్రుణ్ణి చూడగానే మొదటిసారిగా భయం వేసింది అనంతమైన శూన్యంలో నీరవంగా నిగూఢంగాఉన్న అడవిమీద చంద్రుడు ఏదో విపత్తుకి సూచనలాగా దుశ్శకునంలాగా అనిపించాడు వెలవెలబోతూన్న వెన్నెల కూడా కాష్ఠభస్మంలాగ భయపెడుతోంది

అరగంట జరిగింది. రామచంద్రం పట్టుదలగా యింజన్‌తో తిప్పలు పడుతున్నాడు. "కారు బాగుపడదు. ఈ రాత్రి అంతా యిక్కడ బిక్కు బిక్కు మంటూ ఉండాల్సిందే" అన్నాడు నాగభూషణం

కాస్సేపాగి మళ్ళీ అన్నాడు. "వద్దురా యీ కార్లో ప్రయాణం అంటే విన్నావు కాదు. మా ప్రాణాలు తియ్యడానికి వచ్చింది ఖర్మ"

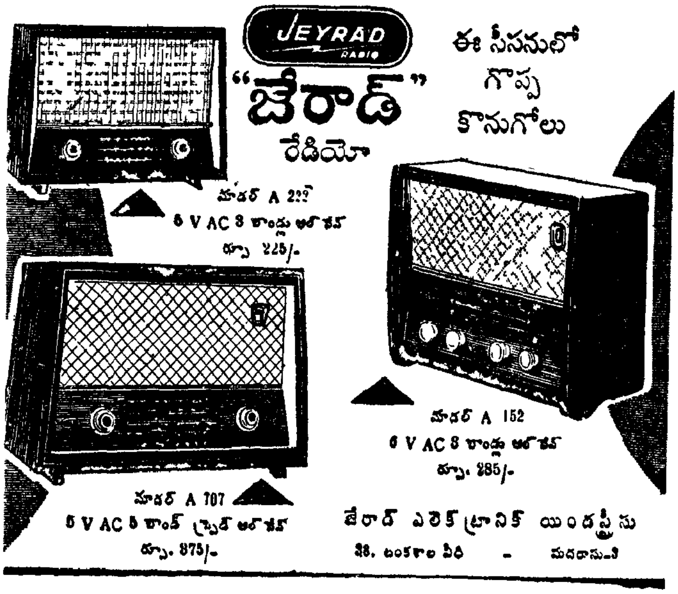

రామచంద్రం సహనం కోల్పోయి "అబ్బ చంపకు వెధవ గోలా నువ్వూ బాగుపడకపోతే నువ్వు కార్లోఎక్కి స్టీరింగ్ దగ్గర కూర్చో, నేను తాడేపల్లి గూడెం వచ్చేవరకూ తోస్తాను నీ ప్రాణానికి నా హామీ సరేనా " అని అరిచాడు

మనుష్యుల గొంతుకలకి రోడ్డు వారనున్న చెట్లలో కలకలం రేగింది. ఒక్క క్షణంలో సద్దు అణగింది రామచంద్రంలేచి రేగిన జుట్టుని వెనక్కి తోసుకుని "ఆఖరి ప్రయత్నం చేస్తాను ఒక లావుపాటి కర్రవుంటేచూడాలి. కారుని పైకి ఎత్తి పట్టుకోవాలి" అంటూ రోడ్డువారకుపోయి కర్రలకోసం వెదుకుతున్నాడు నేను భయంతో ఆకాశం కేసి చూశాను. తెలుపూ నలుపూ కలిసిన చిరుమబ్బులు చంద్రుణ్ణి కప్పి వేస్తున్నాయి చలి గాలి వీస్తోంది నాగభూషణం దిగులుగా కారు పక్కనే మంచున్నాడు రామచంద్రం కర్రకోసం వెదకుతూ పది గజాలదూరం ముందుకు నడిచాడు

రోడ్డు వారనే చింత చెట్లూ రావిచెట్లూ ఉన్నాయి ఎప్పటివో మునలి చెట్లు శాఖోపశాఖలుగా అంతటా ఆక్రమించి వేశాయి ఒక పెద్ద మర్రి చెట్టు వూడలతో చీకట్లో అసహ్యంగా భయంకరంగా వుంది వూడలు చీకటి పేగులలాగా వేలాడుతున్నాయి చెట్టు చెట్టుకీ మధ్య యీత ముళ్ల పొదలు, బ్రహ్మచెముడు డొంకలు, రక రకాల తీగలూ అల్లి బిల్లిగా చుట్టుకున్నాయి. ఒక గుడ్లగూబ అరుస్తూ, ఒక చెట్టుమీదనుండి యింకో చెట్టుమీదకి ఎగిరింది. ఆ చప్పుడికి ఉడతలు కాబోలు కిచకిచమంటూ పరుగులెత్తాయి మనుష్యులకు నివాసంకాని యీ కీకారణ్యం జంతువులకి సహజమైన ఆవాసంగా వుంది ప్రకృతి శాసనం తప్ప వాటికి వేరే జీవన విధానమూ, నియమమూ నీతీ లేవు ప్రతీ ప్రాణి యిక్కడ తనని తాను రక్షించుకుంటూ తనకన్న అల్పమైన దానిని భక్షిస్తూ, బతుకుతూంటుంది ఈ అడవిలాగ ఎన్ని మైళ్ల లోపలికి చొచ్చుకు పోయిందో! లోపల చిరుత పులులులేకాదు పెద్ద పులులూ, సింహాలూ ఉన్నా మాత్రం ఏం తెలుస్తుంది? అమాంతం మనిషి మీదపడి నోట కరుచుకుపోయి ఏ పొదలోనోదాగి ఒక్కొక్క అవయవాన్నే సావకాశంగా చీల్చి రుచిగా భక్షిస్తాయి కాబోలు ఈ అడవిమీద వెన్నెల అనవసరంగా, అసందర్భంగా వుంది. అందుకే అడవి కాచిన వెన్నెల అంటారు. అదేకాదు వెన్నెల సహజమైన సౌకుమార్యాన్నీ, హ్లాదత్వాన్నీ కోల్పోయి దుర్మార్గంగా దుస్సహంగా కూడా వుంది గుబురుగా ఉన్న ఆకుల మధ్యనుండి కొంచెం కొంచెం వెన్నెల నేలమీదకు జారి వందల కొలదీ కట్లపాములూ కొండ పాములూ పాకుతూన్నట్టుగా వుంది

"మరీ లోపలకు వెళ్లకు జాగర్తరోయ్" అంటూ భూషణం కేక వేశాడు

"కారు బాగు పడకపోతే రాత్రి అంతా యిక్కడ ఉండిపోవడమే!' అన్నాను నేను. నాకు భయంగా వుంది గొంతుక ఎండిపోతూన్నట్టు వుంది.

"మంచినీళ్ళు కావాలి" అన్నాను

"మంచినీళ్లు! ఎక్కడ దొరుకుతాయి ఇదేం మీ యిల్లనుకున్నావా" విసుక్కున్నాడు నాగభూషణం

నిస్సహాయతవలన నాగభూషణానికి అసహనం ఎక్కువైపోతోంది నాకు ఎందుకో అమ్మా, మాయిల్లూ అన్నీ జ్ఞాపకం వచ్చాయి లోపల్లోపల చిరతపులి వచ్చి కరుచుకుపోతుందన్న భయం అవ్యక్తంగా పెరుగుతోంది కాబోలు నాకు ఏడుపు రాబోయింది నాగభూషణం నావళ్లు నిమురుతూ అన్నాడు "భయపడకురా అబ్బాయి ధైర్యం తెచ్చుకోవాలి పన్రెండు గంటలయింది ఇంకో నాలుగైదు గంటలు వోపిక పట్టితే తెల్లవారిపోతుంది కారు బాగుపడిందా సమస్యే లేదు"

నేను మౌనంగా తలూపాను.

హఠాత్తుగా "భూషణం పాము పాము" అన్న భయ విహ్వలమైన కేక నిశ్శబ్దాన్ని కత్తిలా చీలుస్తూ వినపడింది నాగభూషణం రామచంద్రం వెళ్లిన వైపు నాలుగడుగులు ముందుకు వేశాడు దూరంగా రోడమీద్ను

ఒక వైపునుండి మరో వైపుకి పెద్ద పాము మెలికలు తిరుగుతూ గుడ్డి వెన్నెలలో మెరుస్తూ వెళ్ళిపోయింది "రామచంద్రం రామచంద్రం" అంటూ కేకలు వేస్తూ పరుగెత్తాడు భూషణం రామచంద్రం అక్కడ పాదల దగ్గరే కూలబడ్డాడు నా ప్రాణాలు బిగుసుకుపోయాయి నెత్తురు జిలజిలమంది

రెండు చేతులతోనూ పొదివి పట్టుకుని తనమీద ఆనుకున్న రామచంద్రాన్ని తీసుకువస్తున్నాడు భూషణం రామచంద్రం వణకిపోతున్నాడు "తలుపు తియ్యి" అన్నాడు భూషణం. కారు తలుపు తీశాను "పడుకో రామచంద్రం—యిలాగ పడుకో" లంటూ మెల్లగా రామచంద్రాన్ని వెనుక సీటులో పడుకోబెట్టాడు పైమీద కండువాతీసి కాలిమీద గట్టిగా బిగించి కట్టాడు "భయపడకు భయపడకు" అని హెచ్చరిస్తున్నాడు భూషణం గొంతులో ప్రాణం లేదు ఎండిపోయి చచ్చిపోయి వుంది

రామచంద్రం కళ్ళల్లో విపరీతమైన భయం సుళ్ళు తిరిగింది వెర్రిగా పరవళ్ళు తొక్కింది చావుకన్నా, దాన్ని గురించిన భయం భరించలేనిది మనిషియొక్క ప్రాణం స్వరక్షణార్థం వెర్రిగా అరుస్తూ నరాలలో కళ్ళల్లో గుండెలలో పరుగులెత్తుతుంది ఆ ప్రాణంయొక్క ప్రథమ వివేకం "నేను" అన్న అహమిక నేను అనుకునే ఆ ప్రాణం ఏడుస్తుంది మొరపెట్టుకుంటుంది. మోదుకుంటుంది గిజగిజలాడుతుంది రామచంద్రం వణకిపోతున్నాడు రామచంద్రంలోని 'నేను' లుప్తమై పోతున్నాడు కరిగి పోతున్నాడు కోట్ల కొలదీ రక్త కణాల సైన్యాన్ని తన్ని తాను రక్షించుకుంటానికి యుద్ధానికి పంపిస్తున్నాడు కాని పాము విషంముందు యిత సైన్యమూ వోడిపోతోంది కాలకూట జ్వాల రక్తాన్నీ మాంసాన్నీ ధాతువునీ—అంతటా రూపహీనంగా పరచుకున్న ప్రాణాన్నీ కాల్చి వేస్తోంది "భూషణం నేను చచ్చిపోతాను. చచ్చిపోతున్నాను" అంటూ ●రిచాడు రామచంద్రం, బొంగురుగా గాద్గదికంగా

భూషణం యిటూ అటూ చూశాడు ఎవరూలేరు చుట్టూ భయంకరమైన అడవి ప్రతీ నిముషమూ అమూల్యమైనది ఒక నిముషం గడచిందీ అంటే రామచంద్రం నివారింపలేని విపత్తులోకి జారిపోతున్నాడు. భూషణం కర్తవ్యతా విమూఢుడై పోయాడు ఏమీ చెయ్యలేని, ఏమి చెయ్యాలో తెలియని తన అవివేకం,తన అశక్తతలో తనే బంధింపబడి కొట్టుకుంటూ నీరసంగా "ఏం భయంలేదు భయంలేదు" అంటూ గుండెలు రాస్తున్నాడు

"నా భార్య—నా పిల్లలు రక్షించు భూషణం రక్షించు—" రామచంద్రం దీనంగా ఏడుస్తున్నాడు

నాకు కాళ్ళూ చేతులూ ఆడడంలేదు ఇంత భయంకరమైన అనుభవం నన్ను సంధులలో కూడా సళ్ళించివేసింది బావురుమని ఏడవాలనీ, అక్కడనుంచి పారిపోవాలనీ వుంది కాని ఎక్కడికి పోను, ఎలా పోను ఆ అడవిలో—?

"గుండె బరువెక్కిపోతోంది భూషణం'—రామచంద్రం గొంతు క్షీణిస్తోంది అతని నుదుటిమీద మొహంమీద చెమట బిందువులు అంత చలి గాలిలో కూడా

"ఆపద్బాంధవా! జగద్రక్షకా! నా రామచంద్రాన్ని రక్షించు" తడబడుతూ భూషణం రెండు చేతులూ పైకెత్తి జోడించాడు

రామచంద్రం వగరుస్తున్నాడు అతని కళ్ళు పిచ్చిగా ఉన్నాయి పెదవుల చివరనుండి నురగ కక్కుతున్నాడు అది చూసిన నాగభూషణం "బాబోయ్" అని వెర్రికేక పెట్టాడు నిలువునా వణకిపోతున్నాడు "వీడి శవాన్ని యింటికి తీసుకువెళ్ళి చెల్లెలికి ఎలా చూపించను రా!" అంటున్నాడు రామచంద్రం కళ్ళు తెరచి "నా పెళ్ళాం" అని అస్పష్టంగా అని నిస్పృహలోకి జారిపోయాడు

అవధానిగారు ఆగారు గత స్మృతుల పునశ్చరణవలన ఆయన గొంతు ఉద్రేకంతో బాధతో నిండింది మేమందరం వూపిరాపి వింటున్నాం ఆచారి బల్లని రెండు చేతులతోనూ గట్టిగా పట్టుకుని పళ్ళు బిగించి వింటున్నాడు కొవ్వొత్తి జాలిగా రామచంద్రం ప్రాణంలాగా వెలుగుతోంది. తోటలో ఏమీ ఎరగనట్టు ఈ మాటలేవీ విననట్టు చెట్లు చీకటిలో నిశ్శబ్దంగా నుంచున్నాయి ఒక నిముషంఆగి అవధానిగారు చెప్పడం సాగించారు

భయంకరమైన మృత్యువు ఎదురుగా రామచంద్రం గుండెలమీద కూర్చుంది ఎవ్వరూ లేరు ఎవ్వరూ లేరు. అడవిలో మృత్యువులాంటి చీకటి. మృత్యుదేవత నవ్వులాంటి బూడిద రంగు వెన్నెల. నాగభూషణం రెండు చేతులతోనూ నమస్కరించి కళ్ళు మూసుకుని ప్రార్థిస్తున్నాడు. నేను కొయ్యబారిపోతున్నాను కాలం కదలడంలేదు తన యినుప పిడికిలితో మా తలలమీద నొక్కుతోంది కారులో మూడు ప్రాణాలు ఒక ప్రాణం కథావశిష్టంగా అయిపోతోంది తక్కిన రెండు ప్రాణాలూ నీరసించి అచేతన స్థితిలోకి జారి పోతున్నాయి అసలే అడవి—అందులో కాళ్లముందు శవం, శవప్రాయమైన రామచంద్రం. పట్టణంలో సుఖ జీవితానికీ, నౌకర్లకీ, అబద్ధాలకీ, భేషజాలకీ అలవాటైన కృత్రిమ సుకుమార జీవులకి యింతకన్న ఆపద ఏముంది? ఇంతలోకీ అడవిలో కాస్త దూరంలో ఒక చోట గప్పున మంట రేగింది బలహీనమైన నా మనస్సు యింక తట్టుకోలేకపోయింది. "బాబోయ్ దెయ్యం" అని అరచి వెనక్కిపడిపోయాను

బహుశా అయిదారు నిముషా లలోనే తెలివి వచ్చి ఉంటుంది కళ్ళు తెరచి చూశాను స్టీరింగ్‌కీ సీటుకీ మధ్యగావుంది నా తల. మెల్లగాలేచి భయంగా వెనుక సీటులోకి చూశాను నాగభూషణం సీటు వానుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నాడు

"మామయ్యా" అన్నాను నేను

భూషణంకి దుఃఖం పొరలు పొరలుగా వస్తోంది ఆడదానిలా ఏడ్చేస్తున్నాడు నాకేం తోచలేదు ఏదో చెప్పాలనుకున్నానుగాని నాకూ మాట పెకలి రావడంలేదు రామచంద్రం నోటి చివరలనుంచి నురగ వెన్నెలలో పొంగుతూన్న సోడాలాగ వుంది అతని తెల్లని అందమైన మొహంమీద వెన్నెలపడి ఏడుస్తూన్నట్టుంది బరువుగా తీసే వూపిరివలన అతని గుండెలు కిందకీ పైకీ లేస్తున్నాయి మృత్యువుతో ముఖాముఖి, ముష్టాముష్టి యుద్ధం చేస్తున్నాడు రామచంద్రం అవతలి ఒడ్డున, ఈ బ్రతుక్కి యీ మిధ్యకి యీ రహస్యానికి అవతలి తీరాన

"మనం కూడా చచ్చిపోతాంరా ఈ అడవిలో దిక్కుమాలిన చావు చేస్తాంరా. మనకెంత గతి పట్టిందిరా" ఏడుస్తూనే అన్నాడు నాగభూషణం.

"పారిపోదాం మామయ్యా" అంతకంటె ఏడుస్తూ అన్నాను నేను.

"ఎక్కడికి?"

"పరుగెత్తుకు పోదాం. గూడెంవరకూ పరుగెత్తుకు పోదాం"

"రామచంద్రం?"

"వదిలేద్దాం ఎలాగూ చచ్చిపోతాడుగా"

నాగభూషణం ఆలోచనలో పడ్డాడు అవును చచ్చే రామచంద్రం కోసం యిద్దరు కూడా ఎందుకు చావాలి? అయితే పరుగెత్తగలమా, మాట రావడంలేదే, యింక కండలలోకి వోపిక ఎలా వస్తుంది. కొంతదూరం వెళ్ళి ఆగిపోతే అక్కడ గతి ఏమిటి? ఈ కారు కూడా ఉండదే పడుకుని చావడానికి!

ఆ నిముషంలో స్వార్థంకన్న గొప్ప శక్తి ప్రపంచంలో లేదని తెలిసిపోయింది నాకు ఈ ఆదర్శాలూ, ఆశయాలూ అన్నీ ఆ ప్రాథమిక స్వార్థానికి అంతరాయాన్ని కలిగించలేనంత వరకే. ప్రతీ మనిషి లోపల్లోపల ఒక పాము!

"అయితే రోడ్డమ్మట పాములుంటాయి. ఎలాగ?" అన్నాడు నాగభూషణం

అవును అక్కడ ఉండలేం. అలాగని ఎక్కడికీ వెళ్లలేం. అరణ్యం మా చుట్టూ కనపడని ఉచ్చులు పన్ని వుంచింది. ఎన్నో మైళ్ళు పరుగెత్తితేకాని గూడెం రాదు భగవాన్, ఎందుకిలాగ బాధిస్తున్నావు? ఆశలేదు, ధైర్యంలేదు.

అక్కడ చెట్ల ఆకుల్ని తిని బతికే కీటకంకన్నా మానవుడు నికృష్టంగా అయి పోతున్నాడు నీచంగా దిక్కు లేకుండా చచ్చిపోతున్నాడు

రామచంద్రం కదలినట్లయింది "రామచంద్రం" అని పిలిచాడు భూషణం. రామచంద్రం మెలికలు తిరుగుతున్నాడు గుప్పిట మూస్తున్నాడు మళ్లీ పిలిచాడు భూషణం. రామచంద్రం తెలివిలో లేడు అతని ప్రాణం విపరీతమైన బాధపడుతోంది అతని దేహం వంకరలు తిరుగుతోంది భూష ణం చూడలేక కళ్లు మూసుకున్నాడు "దేవుడా" అంటూ కాతరంగా ఆర్త నాదం చేశాడు అడవిఅంతా ప్రతి ధ్వనించినట్టయింది నాకు నాలిక పిడచ కట్టుకుపోతోంది. నాకు తెలుసును ఏ పామూ కరవకుండానే మేం యిద్ద రమూ కూడా ఉదయానికల్లా యీ కార్లో చచ్చిపడిఉంటామని!

ఇంతలో ఏదో మువ్వల చప్పుడు వినిపించింది మా ప్రాణాలు మరీ పైకి పోయాయి. కఱ్ఱ నేలని తాటించిన చప్పుడుతో కలసిన మువ్వల చప్పుడు క్రమంగా దగ్గరవుతూన్న చప్పుడు నేను భూషణాన్ని గట్టిగా కౌగలించు కున్నాను ఇది తప్పకుండా ఏదో దెయ్యమే అయివుంటుంది గజ్జెలు కట్టు కుని అడవుల్లో అర్ధరాత్రి పిశాచాలు నృత్యం చేస్తాయి కాబోలు మమ్మల్ని చూచివుంటుంది ఏదో దెయ్యం—తింటానికి యిటువైపే వస్తోంది

"ఎవరది బాబూ !"— మనిషి గొంతు మనిషి భాష!

చటుక్కున భూషణం నేనూ ఎగిరిపడ్డాం నా చెయ్యి రామచంద్రం పాదం మీద పడింది చల్లగా తగిలింది వెర్రికేక వేశాను పాపం రామచంద్రం భయపడేస్థితిలో లేడు

"ఎవరు బాబూ కేక వేసింది" మళ్లీ మనిషి ప్రశ్న!

భూషణం కళ్లు గట్టిగా మూసుకునే తడబడుతూ అన్నాడు "ఎ ఎ ఎవరది?"

"నేను మనిషినేనయ్యా భయపడకు"— ఆ మనిషి సమాధానం

కళ్లు తెరచి చూశాం ఒక ముసలివాడు రోడ్డుమీదనున్న పొదల్ని తప్పించుకొని వస్తున్నాడు నల్లని వంగిపోయిన వళ్ళు తెల్లని నెరిసిన గుబురు లాంటి చుట్టు మాకు నమ్మకం చిక్కలేదు పైగా అనుమానం యింకా దృఢమైంది

"ఎవరు నువ్వు ఈ అడవిలో ఎందుకున్నావు?" భూషణం ఎంత ధైర్యాన్ని కూడదీసుకుని ప్రశ్నించినా, కంఠ ధ్వనిలోని వణకూ, భయమూ తెలిసిపోతున్నాయి

"సిద్దయ్యని బాబూ పాముల వాణ్ని" అన్నాడు ముసలివాడు.

"పాములవాడివా?"

"అవును బాబూ"

"ఇక్కడ ఎందుకున్నావు?"—భూషణం గొంతులో కొంచెం ధైర్యం కలుపించింది

"నల్లతాచు గరళం తియ్యాలి బాబూ"—జమీందారుగారు పురమా యించారు బాబయ్యా నేనూ, నా కూతురూ యీ అడవికి కొంత లోపల్నే పాక వేసుకున్నాం. ఈ రేతిరేల యిక్కడుండిపోయారేం బాబూ?" అన్నాడు సిద్దయ్య

మాకు కొంత ధైర్యం కలిగింది అంతవరకూఉన్న బ్రహ్మాండమైన ఒంటరితనమూ నిస్సహాయతా పోయినట్టనిపించింది భూషణంలో ఒక్క సారిగా వివేకమూ, ఓపికా కలిగాయి దైవ సంకల్పంవుంటేకాని యీ అడ విలో యిటువంటివేళ ఒక మనిషి, అందులో పాములవాడు కనుపించడం ఒక్క గంతులో కారులోంచి దూకాడు సిద్దయ్య రెండు చేతులూ పట్టుకున్నాడు. "చూడు సిద్దయ్యా నీకు మంత్రం వచ్చునా? మా వాడికి పాము కరచింది చచ్చిపోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు" అన్నాడు మినుకు మినుకుమనే ఆశ కల సిన భయంతో దుఃఖంతో పూడిపోయిన గొంతుకతో.

సిద్దయ్య రామచంద్రాన్ని పరీక్షగా చూశాడు "ఇంకా బతికే వున్నారు బాబయ్యా" అన్నాడు బాధతో తోక తెగిన బల్లిలా గిజగిజలాడుతూన్న ప్రాణిని చూసి

"రక్షించాలి సిద్దయ్యా దేవుడిలాగ వచ్చావు పెద్ద కుటుంబీకుడు. పాపం భార్యా పిల్లలూ వున్నవాడు మంత్రంవేసి బతికించావా సగం ఆస్తి నీకు రాయిస్తాను

సిద్దయ్య ఓ సెకను ఆలోచించాడు ఆకాశంకేసి చూశాడు నల్లని మేఘం చంద్రుణ్ని కప్పివేస్తోంది. "అదృష్టంవుంటే బతకొచ్చును బాబయ్యా. అక్కడ పాకలోకి తీసుకురండి బాబూ. వేరు ముక్కతో మంత్రం వెయ్యాలి" అన్నాడు

"ఎలాగ తీసుకు రావడం?" భూషణం ప్రశ్నించాడు అయోమయంగా చూస్తూ

"ఇప్పటికే ఆలస్యం అయిపోయింది బాబయ్యా ఆలోచిస్తూంటే అపాయం మీ రిద్దరూ మోసుకురావాలి బాబూ"

"అడవి లోపలికే! పాములుంటాయేమో"— అంత ఆదుర్దాలోనూ జాగ్రత్త వహించడం భూషణానికి తెలుసును

"నేను ముందుండి దారి చేస్తుంటాను మువ్వల చప్పుడికి పురుగూ పుట్రా దూరంగా పోతయ్ బాబూ. రండి" అంటూ ముందుకువెళ్లి రోడ్డు వారనున్న పొదల్ని పక్కకి వంచి పట్టుకున్నాడు

భూషణం మచంద్రం భుజాలకిందనుంచి చేతులు పోనిచ్చి పైకెత్తి పట్టుకున్నాడు నేను కాళ్లు పట్టుకున్నాను అడవిలోపల చీకటి శవప్రాయ మైన ఒక మనిషిని అంత చిన్న వయస్సులో మోయవలసి వచ్చిన భయం కరమైన అనుభవం నన్నిప్పటికీ తలచుకున్నప్పుడల్లా విచలితుణ్ని చేస్తుంది. చంద్రుడు మబ్బుల చాటుకి పోవడం మూలాన ఉన్న వెన్నెల కూడా లేకుండా పోయింది కాళ్లకి తగిలే ఎండుటాకులూ, విరిగిన రెమ్మలూ కూడా మమ్మల్ని పాముల్లాగ భయపెడుతున్నాయి గుండె దిటవు చేసుకుని సిద్దయ్య అడు గులో అడుగు వేసుకుని నడుస్తున్నాం చేతులు లాగుతున్నాయి భూషణం నేనూ వగరుస్తున్నాం ఏదేనా చిరుతపులి పక్కనున్న పొదలోంచి దూకు తూన్నట్టేఅనిపించింది సిద్దయ్యతో చెప్పాలనుకున్నాను రాత్రి నిద్రలో పీడకలలో గొంతు నొక్కుకుపోయినట్లుగా మాట విడివడడంలేదు రెండు ఫర్లాంగులు నడచి వెళ్లేటప్పటికి చెట్టూ చేమాలేని శూన్యప్రదేశం కనిపించింది ఎత్తయిన రాతి ప్రదేశంలాగా వుంది అక్కడనుంచి మినుకు మినుకుమని దీపపు వెలుతురు వస్తోంది

"కావ్వొత్తి ఆఖరయిపోతోంది అవధానిగారూ" అని హఠాత్తుగా అన్నాడు ఆచారి అవధానిగారి కథనానికి అంతరాయం కలిగిస్తూ

అవధానిగారు ఆచారికేసి నిరసనగా చూసి సొరుగులోంచి ఆఖరు కొవ్వొత్తితీసి వెలిగించారు ఒక్క మాట కూడా మాట్లాడకుండా ఆచారి పెదవులు వణకుతున్నాయి ఎప్పుడు నారాయణ దగ్గరికి చేరాడోకాని ఒక చేత్తో నారాయణ నడుముని గట్టిగా కౌగలించుకున్నాడు తోటలోంచి కీచురాళ్ళ మోత వినపడుతోంది అవధానిగారు మళ్లీ ప్రారంభించారు

"ఇదే బాబయ్యా గుడిసె" అన్నాడు సిద్దయ్య

"ఇక్కడ అపాయం కదా నీకు! పురుగు పుట్రా "భూషణం ఆయాస పడుతున్నాడు

"మంత్రించిన యిసుకచుట్టూ జల్లుతాం బాబయ్యా పురుగు రావే రాదు"

సిద్దయ్య తలుపు తోసుకుని లోపలికి వెళ్లాడు మేమూ వెళ్లాం గుడి సెలో ఒక పక్కన కుండలూ, యిటుకలతో అమర్చిన పొయ్యి వున్నాయి. మరొక పక్కన దండెంమీద బట్టలూ అక్కడే ఒక నులక మంచమూ వున్నాయి. మంచంమీద సిద్దయ్య కూతురు కాబోలు పడుకుంది.

"సూరీడూ లే లే" అంటూ తట్టి లేపాడు సిద్దయ్య ఒక యువతి కళ్ళు తెరచి మమ్మల్నిచూసి గబుక్కున లేచింది ఆ వూపుకి ఆమె కొప్పు విడివడి ఏనీల జలపాతంలాగా ఆమె జుట్టు జర్రున జారి పిరుదుల్ని తాకింది.

సిద్దయ్య చెప్పిన ప్రకారం రామచంద్రాన్ని మంచంమీద పడుకోబెట్టాం. యువతి ఆశ్చర్యంగా, భయంగా చూస్తూ నిలుచుంది సిద్దయ్య తొందరగా రెండు మూడు సంచీలలో చెయ్యిపెట్టి వెదుకుతున్నాడు చివరికి కింద బోర్లించాడు పూసలు, పెంకులు, వేరు ముక్కలూ, రాళ్ళూ ఏవేవో వున్నాయి. కోడిగుడ్డు దీపం వెలుగులో దేనికోసమో చూస్తున్నాడు సిద్దయ్య

యువతి చటుక్కున ఆతృతతో "ఈ అయ్యకి పెదవులు నల్లపడి పోతున్నాయి బాబూ" అంది

భూషణం అదిరిపడ్డాడు. "సిద్ధయ్యా త్వరగా మంత్రం వెయ్యి ఆలస్యం చెయ్యకు" అని కేక వేశాడు. సిద్ధయ్య నిరుత్సాహంగా, విషాదంగా లేచినుంచున్నాడు "కావల్సిన వేరు ముక్క లేదు బాబూ ఉందనుకున్నాను" అన్నాడు

"అయితే యిప్పు డెలాగ ?" భూషణం భయంతో ప్రశ్నించాడు

"ఏం చెయ్యను బాబూ. లేదని తెలిస్తే ముందే తెచ్చి వుంచుకుందును దూరంగా వెలగచెట్టు అవతల పొదల కాడ యీ వేరుగల మొక్కలున్నాయి రాత్రి చీకట్లో అక్కడికి వెళ్లలేం పాము పుట్టలూ ముళ్ల పొదలూ జాస్తిగా ఉంటయ్ "

"ఎక్కడుంది వెలగచెట్టు ?"

"శానాదూరం బాబయ్యా రెండు మూడొందలు గజాలు పోవాలి "

"ఎలాగో వెళ్ళు సిద్దయ్యా నీ మేలు మరచిపోను నీ కాళ్ళు పట్టుకుంటాను "

"చెప్పాలా బాబయ్యా నిష్కారణంగా బాబు సచ్చిపోతూంటే వూరుకుంటానా! అందులో నాకు చీకటిపడితే చూపు ఆనదు సరీగా ఏది ఏమిటో తెలియదు గదా—ఈ చీకట్లో మొక్క ఆనవాలు ఎట్లా తెలుస్తుంది బాబయ్యా "

భూషణం జేబులోంచి పర్సు తీశాడు అందులోంచి రెండు వందల రూపాయల నోట్లూ, కొన్ని పదులూ, అయిదులూ పైకి తీసి" ఇదిగో సిద్దయ్యా ఇంకా యిస్తాను ఎంతైనా యిస్తాను నా రామచంద్రాన్ని రక్షించు నువ్వే ప్రాణ భిక్ష పెట్టాలి" అంటూ సిద్దయ్య ఒళ్లో పడేశాడు

సిద్దయ్య కంగారుగా పక్కకి తప్పుకున్నాడు నోట్లు చిందరవందరగా పడిపోయాయి

"ముందా డబ్బుతీసి లోపల పెట్టుకో బాబూ మీ డబ్బుకి ఆశపడ్డానా మంత్రం పని చెయ్యదు " సిద్దయ్య కఠినంగా అన్నాడు "తియ్యండి బాబూ తియ్యండి "

భూషణం విధిలేక నోట్లని ఏరి పర్సులో కుక్కి "ఇంక లాభంలేదా" అన్నాడు దిగులుగా

సిద్దయ్య లేదన్నట్టు తలవూపాడు భూషణం గుండెలు బాదుకుని "రామచంద్రం" అంటూ ఏడుస్తూ కూలబడ్డాడు అతనిలో యింతకు ముందు రేగిన ఆశ ఒక్కసారి గప్పున ఆరిపోవడంతో దుఃఖంతో విలవిలలాడిపోయాడు

"పోనీ నేను వెళ్లి తీసుకురానా బాబూ"—సూరీడు సన్నని గొంతు అదిరిపడి చూశాడు భూషణం

"నువ్వా!" కంగారుగా అన్నాడు సిద్దయ్య "వద్దు ప్రమాదం సూరీడూ అక్కడ పాము పుట్టలు. అమ్మో"

"ఈ అయ్య చచ్చిపోతూంటే—పాపం "

“వద్దు వద్దు” అంటున్నాడు సిద్దయ్య.

“వెళ్ళొస్తాను” సూరీడు గొంతులో నిశ్చయం జుట్టు ముడి వేసుకుని క్షణంలో గుడిసె అవతలకి దూసిన బాణంలా వెళ్ళిపోయింది.

“వద్దు సూరీడూ. నా మాట విను. వెళ్ళొద్దు” అంటూ సిద్దయ్య గట్టిగా కోపంగా అరుస్తూ వెనకాలే వెళ్ళాడు. అప్పటికే సూరీడు దూరంగా వెళ్ళి అడవిలో చీకట్లో కలిసిపోయింది. సిద్దయ్య దిగులుపడి వెనక్కి తిరిగి వచ్చాడు. కోపంతో భయంతో వణకిపోతున్నాడు. గోడకి చేరగిలబడిపోయి, నీరసంగా “ఓపలేని మనిషి బాబూ. విన్నది కాదు” అంటూ వణకే చేతులతో మొహం కప్పుకున్నాడు.

భూషణానికి ఏమనాలో తోచలేదు. సిద్దయ్య ప్రాణం బిగబట్టుకున్నట్టుగా కూర్చున్నాడు. ఏ చప్పుడైనా అదిరిపడి చూస్తున్నాడు అతని [illegible]పుతీపి అతనిది మంచంమీద రామచంద్రం చివరి ఘడియల్లో వున్నాడు ఒక పక్క కటికి చీకట్లో అడవిలో విపత్తుని కోరి తెచ్చుకుంటోంది వయస్సులో ఉన్న యువతి. ఇదంతా ఏమిటో, ఏ ప్రళయానికి దారి తీస్తుందో— వరదాక వీళ్ళతో ప్రయాణం చేస్తూన్న నా గతి ఏమవుతుందో తెలియక ఒక్క క్షణం ముందుకు ఆలోచించే శక్తి కూడా లేక నిశ్చేష్టుడనై ఉన్నాను నేను మేకలు గుడిసె అవతల—సిద్దయ్యవి కాబోలు—అరుస్తున్నాయి మృత్యుచ్ఛాయలు వికటంగా గుడిసెలో కూడా పరచుకొన్నాయి. ఇదంతా నిజం కాదన్నంత అనుమానం కలిగింది.

ఒక్కొక్క నిముషమే బలవంతంగా గడుస్తోంది. ఎవరో పిస్తోలుని గుండెకి సూటిగాపెట్టి ట్రిగ్గర్‌మీద వేలు నొక్కుతూన్నట్టుంది సిద్దయ్య మెల్లగా లేచాడు. దీపం వెలుగులో అతని కళ్ళు నిశ్చయంతో వెలిగాయి “వట్టి మంత్రమైనా యీలోగా వేస్తాను బాబూ” అన్నాడు. రామచంద్రాన్ని పరీక్షించాడు. చిటికెలు వేస్తూ, పెదవులు కదుపుతూ మంచంచుట్టూ తిరుగుతున్నాడు. మంత్రావేశంతో సిద్దయ్య చూపుకి శూలంవంటి నైశిత్యం కలిగినట్టనిపించింది. ఆ సమయంతో అతను ముసలివాడులా లేడు. శక్తివంతమైన ఒక విద్యుత్తులంలా వున్నాడు భూషణం ఏదో అనబోయి మాని వేశాడు సిద్దయ్య తదేకమైన తత్పరతలో గదిలోని నిశ్శబ్దం కూడా గంభీరమైన ఉద్రేకంలావుంది. భౌతికమైన ప్రపంచాన్ని శాసించే మనస్సుయొక్క శక్తిని నాకు చూపిస్తున్నట్లు అనిపించింది.

సూరీడు తలుపు తోసుకుని లోపలకు వచ్చింది మొహంమీద చేతులమీద గీరుకుపోయిన ఎరుపు చారలు—ఆయాసపడుతూ వుంది. “బాబూ తెచ్చాను” అంది. ఆమె చేతిలో అయిదారు మొక్కలున్నాయి సిద్దయ్య అదే చలించని చూపుతో సంజ్ఞ చేశారు. సూరీడు గబగబా వేరు అరగదీసి రామచంద్రం కంట్లోనూ నోట్లోనూ పెట్టింది. అతని అరిపాదాల్ని ఒళ్ళో పెట్టుకుని చేతులతో రాస్తోంది.

అరగంట గడిచింది. సిద్దయ్య వేసిన మంత్రమే వేస్తూ మంచంచుట్టూ తిరుగుతున్నాడు. భూషణం తలపైకి రెండు చేతులూ ఎత్తి పట్టుకుని మౌనంగా దేవుళ్ళని ప్రార్థిస్తున్నాడు. నేను రామచంద్రంకేసి ఆదుర్దాగా చూస్తున్నాను. క్రమంగా అతని మొహంలోని చావు నీడలు తప్పుకున్నాయి. జీవకళ కొంచెంగా తిరిగి వస్తోంది. శ్వాస తేలికగా యధాస్థితికి వస్తోంది సూరీడు నొసటని చిరు చెమట క్రమ్మింది, పరిశ్రమ వలన రామచంద్రం మొహం తేటపడింది. సూరీడు ఆనందంతో “బాబూ బతికాడు యీ అయ్య” అని కేక వేసింది. భూషణం “ఆ!” అంటూ లేచి రామచంద్రాన్ని చూసి వెర్రిగా అరచి నవ్వాడు. “ఇదంతా నీ చలవ సూరీడూ” అంటూ ఆమె కాళ్ళమీద పడ్డాడు. సూరీడు సిగ్గు పడుతూ, “అదేవిటి. తప్పండి బాబూ” అంటూ లేచి దూరంగా వెళ్ళింది. సిద్దయ్య మంత్రోచ్చారణ ఆపి ఒకసారి రామచంద్రాన్ని చూసి, నిట్టూర్చి, వెదురుగోడ నానుకునుంచున్నాడు అతను చాలా అలసిపోయినట్టున్నాడు. సూరీడు దగ్గరగా వెళ్ళి తండ్రిని కౌగలించుకుని “నా మీద కోపం వచ్చిందా బాబూ” అంది సిద్దయ్య ప్రేమగా జాలిగా కూతురు తలనిమిరాడు. “వెర్రిపిల్లా!” అన్నాడు ఆప్యాయంగా గాద్గదికంగా.

దిక్కు లేకుండా అడవిలో చచ్చిపోతానునుకున్న యీ రాత్రి పాములవాడి గుడిసెలో అదృష్టవశాత్తూ సుఖాంతం అయింది బిగుసుకుపోయిన నరాలు ఒక్కసారిగా సళ్ళి ఒక్కసారిగా ఒళ్ళంతా తేలికైపోయినట్టనిపించింది. రామచంద్రం కళ్ళు తెరచి సన్నగా మూలిగి పక్కకి చూశాడు. భూషణం దగ్గరగా వెళ్ళి వెర్రి ఆనందంతో జరిగిందంతా చెప్పేస్తున్నాడు. “బతికావురా రామచంద్రం ఇంక భయం లేదురా. దేవుడు మన పాలిట ఉన్నాడు. తెల్లారకుండా బస్సు వస్తుంది దానిలో వెళ్ళితే కలక్టరుగారింట్లో పెళ్ళి ముహూర్తానికి తప్పకుండా వెళ్ళొచ్చును. అసలు నువ్వు లేకపోతే అక్కడ కథ లేదూ” అంటూ వాగేస్తున్నాడు. బరువుగా నీరసంగా ఉన్న రామచంద్రం కళ్ళల్లో చిన్న నవ్వు తాలూకు వెలుగు అలవోకగా మెదిలింది. అంతలోనే భూషణం మెడకి చేతులు తగిలించి గబుక్కున ఏడ్చాడు “చచ ఇప్పు డేడుస్తా వేమిటీ. ప్రమాదం తప్పిపోయింది. పడుకో. పడుకో. మళ్ళీ ఉదయం పెళ్ళికి రెడీగా వుండాలి” అన్నాడు భూషణం. అతను బతకడంలోని పరమార్థం కలక్టరుగారింట్లో పెళ్ళికి హాజరవడం కాబోలు అని కుర్రవాణ్ణి నా మనస్సుకి అనిపించకపోలేదు. అసలు పెద్ద ఉద్యోగస్థుల యిళ్ళల్లో జరిగే శుభ కార్యాలకి యింతగా అవసరమైన పెద్ద మనుషులకి హఠాత్తుగా చచ్చిపోయే హక్కు ‘లా’ ప్రకారం వుండి వుండదు కూడా. సూరీడు నవ్వుతూ చేత్తో ఒక పాత్రని పట్టుకువచ్చి “తప్పుకో బాబూ ఆయన్ని కొంచెం పడుకో నివ్వండి” అంటూ రామచంద్రం తలని ఒళ్ళోకి తీసుకుని నోట్లో పాత్రలో ఉన్న పాలు పోసింది.

“ఏమిటిది?” అన్నాడు భూషణం

“మిరియప్పొడీ పాలూ—ధారకంగా వుంటది” అంది సూరీడు

“ఈ అడవిలో మీకు పాలు సప్లై అవుతాయా యేవిటి” భయం పోగానే నాగభూషణం సహజమైన వివేకాన్ని విచక్షణనీ తిరిగి పొందాడు

సూరీడు పక్కున నవ్వింది ‘మేక పాలు బాబూ” అంది

“రామ రామ. మేకపాలు తాగడమే! సరేసరే ఆపద్ధర్మం” అన్నాడు భూషణం

సిద్దయ్య రెండు చిరిగిన సంచుల్ని ఒకపక్కగా పరచి “కొంత సేపు పరుండండి బాబూ” అన్నాడు రామచంద్రం పాలు తాగి నిద్రపోయాడు

“అలసిపోయారు బాబుగారు రెండు జాంపళ్ళు కోసి యివ్వనాండీ” అంది సూరీడు

“నిజమే. ఏదేనా తినాలనిపిస్తోంది” అంటూ గోనెపట్టామీద చతికిలబడి “ఏం సిద్దయ్యా నీ అల్లుడేం చేస్తున్నాడు?” అన్నాడు భూషణం.

“మొగుణ్ణి ఒగ్గేసింది బాబూ మా సూరీడు.”

“ఏం?” అన్నాడు ఉలిక్కిపడి భూషణం

“వాడంటే మొదటినుంచీ దీని కిష్టంలేదు బాబూ. వద్దు వద్దంటూంటే నేనే బలవంతాన పెళ్ళి చేశాను” అన్నాడు సిద్దయ్య

“కట్టుకున్న మొగుణ్ణి వదిలెయ్యడమే!” ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు భూషణం. “పాపం సుమీ సిద్దయ్యా”

“యిష్టంలేకపోతే కాపుర మెట్టా సెయ్యడం బాబూ నా కర్థంకాదు” అంది సూరీడు కోడిగుడ్డు దీపంముందు కూర్చుని చాకుతో జామి పళ్ళు ముక్కలకింద కోస్తోంది మధ్య మధ్య మొహంమీదపడే జుట్టుని చేత్తో వెనక్కి తోసుకుంటోంది చామనచాయ రంగైనా, నవలావణ్యంతో అంగ సౌష్ఠవంతో ఆమె ఆకర్షణీయంగా వుంది నుదుటిమీద గీరుకుపోయిన చార లేత ఎరుపుతో మెరుస్తోంది

“నాతోనే చాలాకాలం తిప్పుకున్నాను బాబూ మా సూరీడుని సికాకుళం సాలూరు బొబ్బిలి—యివన్నీ తిరిగొచ్చాం తాచునుపట్టి గరళం తీయడంలో నాదే పేరండి ఆ రోజుల్లో ఇప్పుడు శరీరంలో జవ పోయింది ముసలివాణ్ణయిపోయాను. నా సూరీణ్ణి చూసుకునే బతుకుతున్నాను. దానికైనా

నేను తప్ప ఎవరూ లేరు సామీ చంద్రంబాబు ఎప్పుడొస్తాడో ఏమో ..” అన్నాడు సిద్దయ్య

“అతనెవరు?” భూషణం ప్రశ్నించాడు

“నూజివీడులో సూరీడుకాబాబుతో సాహసం అయింది. ఒకరి కొకరు పడి చచ్చేవారు ఈ చంద్రంబాబు పెద్దింటి అబ్బాయి బాబూ సూరీడునే పెళ్ళాడ తానన్నాడు తండ్రి కోపంవచ్చి యింట్లోంచి తగిలేశాడు. ఆపోకపోక ఎక్కడికిపోయినాడో సామీ ఉద్యోగం సంపాదించుకుని వస్తానని చెప్పిపోయాడు సూరీడుతో నాల్గు నెలలలాయె అతీగతీ లేదు సూరీడు కడుపులో బిడ్డ చంద్ర బాబు బిడ్డే బాబూ” అన్నాడు సిద్దయ్య “చంద్రంబాబు రాకపోతే దీని గతేంకానా అని బెంగ బాబూ। అతనిమీదే ధ్యాస ”

“తప్పకుండా వస్తాడు బాబూ ఎప్పటికైనా వస్తాడు ఎందుకు రాడు? నన్నిడిసి ఉండగలడా” సూరీడు కళ్లల్లో విశ్వాసం మెరుస్తోంది

“ఎన్నవ నెల నీ కూతురికి” అని అడిగాడు భూషణం.

“నాల్గో నెల బాబూ”

సూరీడు జామిపండు ముక్కల్ని తీసుకువచ్చి ఎదురుగా పెట్టింది నన్ను కూడా తీసుకోమన్నాడు భూషణం నాకు నిద్ర వచ్చేస్తోంది సిద్దయ్య లేచి “మేం కూడా కొంచెం నడ్డి వాలుస్తాం బాబూ కాసేపు పరుండండి” అన్నాడు.

“నీ మేలు మరచిపోను సిద్దయ్యా నీ రుణం ఎలా తీర్చుకుంటామో తెలియడంలేదు. డబ్బు తీసుకోనన్నావు

“డబ్బు ఎంత చేస్తుంది బాబూ మీ దయవుంటే చాలు బాబూ నేను గుడిసె అవతల పడుకుంటాను లోపల చోట లేదు అవసరమైతే పిలువండి” అన్నాడు సిద్దయ్య

“వద్దు బాబూ. చలి వేస్తది” అంది సూరీడు.

“చూరుకింద కంబళీ కప్పుకుని పడుకుంటాను నువ్వు పడుకో”

“సిద్దయ్యా ఆరు గంటలకి బస్సులో వెళ్లిపోతాం కలక్టరుగారింట్లో పెళ్లి సమయానికి వెళ్లాలి. ఇప్పుడు దాదాపు మూడు గంటలవుతుంది. ఒకవేళ మెలకువ రాకపోతే లేవు నుమీ” అన్నాడు నాగభూషణం ఆవలిస్తూ.

“చిత్తం” అని సిద్దయ్య కంబళీ తీసుకు వెళ్లాడు రామచంద్రం ప్రక్కగానే నేలమీద గుడ్డపరచి సూరీడు పడుకుంది భూషణం నా వైపు తిరిగి “వీళ్లకి నీతిలేదు ధర్మంలేదు చూశావా” అని మెల్లగా అన్నాడు. నాకు నిద్ర ముంచుకు వచ్చేస్తోంది. అడవిలోంచి అస్పష్టరవాలు ఏవో వినపడుతూనే ఉన్నాయి నాకు నిద్ర పట్టేసింది

సుమారు ఏ గంటకు నా పక్క నెవరో కదలినట్లనిపించింది కళ్లు తెరచి చూశాను భూషణం లేచి సూరీడు వంటిమీద చెయ్యివేసి లేపుతున్నాడు. సూరీడు లేచి “ఏవిటి బాబూ” అంది భూషణం జేబులోంచి డబ్బు తీశాడు. మెల్లగా అంటున్నాడు “నా మనసు తీర్చు—యిదిగో డబ్బు”

సూరీడు యిటూ అటూ చూసింది. చిన్నగా నవ్వింది “అందుకు డబ్బెందుకు బాబూ” అంది

“అయితే?”— ఆశగా అడిగాడు భూషణం.

“నే నలాంటిదాన్ని కాను. పోయి పడుకోఅయ్యా. నవ్వుతారు కూడా” అంటూ మరో వైపు తిరిగి పడుకుంది.

భూషణం అనుమానంగా చూస్తూ నా పక్కకి వచ్చి పడుకున్నాడు. రామచంద్రం గుర్రు బరుకు బరుకుమంటూ వినిపిస్తోంది నేను నవ్వావుకుని పడుకున్నాను. గుడిసె బయట మేకపిల్ల అరుస్తోంది .

దీనిని తమ ప్రయోజనార్థం చదవండి

1961 జనవరి 24 నాడు మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఈ క్రింది సమాచారాన్ని ప్రకటించింది.

గృహాలలో ఉపయోగించే పాత్రలను తయారుచేయడానికి చాలవరకు అల్యూమినియాన్ని వాడుతున్నారు. ప్రాథమిక ఉత్పత్తిదారులు తయారుచేసే అల్యూమినియం పాత్రలు సంతృప్తికరమైన నాణ్యం గలవేనని ఈ పరిశ్రమపై టారిఫ్ కమిషన్ అభిప్రాయ మిచ్చింది. అయితే తుక్కు అల్యూమినియంను సేకరించి కరిగించి, లఘు పరిశ్రమలవారు ఉత్పత్తిచేసే పాత్రల తయారీలో అల్యూమినియం మిశ్రణం ఏర్పడి, అది ఆరోగ్యానికి భంగం కలిగించవచ్చునని గూడా కమిషన్ సూచించింది.”

క్రౌన్ అండ్ సన్ బ్రాండుల పాత్రలను వాడే మా అభిమానులు ఈ సందర్భంలో ఈ క్రింది విషయం గ్రహించ ప్రార్థన - క్రౌన్ అండ్ సన్ బ్రాండుల పాత్రలు స్వచ్ఛమైన కొత్త అల్యూమినియంతోనే తయారవుతున్నవి. మానవుల ఆరోగ్యానికి క్రౌన్ అండ్ సన్ బ్రాండుల అల్యూమినియం పాత్రలు నిరుపద్రవకరమైనవి. భారతదేశంలోని ప్రాథమిక ఉత్పత్తిదారుల నైపుణ్య శ్రేష్ఠతను అనుభవ విశేషాన్ని ప్రకటించే యశస్సుకు చిహ్నాలే ఈ క్రౌన్ అండ్ సన్ బ్రాండులు. అందువల్ల క్రౌన్ అండ్ సన్ బ్రాండుల పాత్రలనే తాము కొనండి—తుక్కుతోనూ, హీనజాతి ఖనిజంతోనూ, చేసిన వేరే ఏ పాత్రలనూ తీసుకొనవద్దని ప్రార్థన.

జీవన్‌లాల్ (1929) లిమిటెడ్

'క్రౌన్' బ్రాండు పాత్రలను ఉత్పత్తి చేసేవారు,

అల్యూమినియం పరికరా లన్నిటికీ సరఫరాదారులు.

* * *

ది మైసూరు ప్రిమియర్ మెటల్ ఫ్యాక్టరీ

సన్ బ్రాండ్ అల్యూమినియం, ఇత్తడి, స్టెయిన్‌లెస్‌స్టీల్ పాత్రల ఉత్పత్తిదారులు

భూషణం నన్ను లేపుతున్నాడు. "లేరా లే—బస్సు వచ్చే వేళయింది" అంటున్నాడు ఉలిక్కిపడి లేచాను తెల్లారిపోతోంది గుడిసె చూరులోంచి చీకటి పలచబడిపోవడం కనిపిస్తోంది. రామచంద్రం అంటున్నాడు "ఇంత మొద్దు నిద్రపోయేవాడు పరీక్షలో ఏం చదువుతాడు?" మంచి గంభీరంగా ఉత్సాహంగా ఉంది రామచంద్రం గొంతు రాత్రి మేం పడిన బాధ భయమూ అంతా పీడకల ఏమో అనిపించినట్టుంది రామచంద్రం తీరు చూస్తే. రామచంద్రం మామూలు పెద్ద మనిషి, శ్రీమంతుడూ, టెన్నిస్ ఛాంపియనూ అయిపోయాడు

"నువ్వేం తీసుకోనన్నావుట సిద్దయ్యా నాకు తృప్తిగా లేదు" అన్నాడు రామచంద్రం.

"'మంత్రం పట్టివ్వదు బాబూ. పైగా బెడిసి కొడుతుంది బాబూ. బస్సు వచ్చేస్తుంది" అన్నాడు సిద్దయ్య

"సిద్దయ్యా, కూతురూ ముందు నడుడుస్తూంటే వెనకాల మేం వెళ్లాం. అడవిఅంతా మేల్కొంది పక్షుల కిలకిలలతో కోలాహలంగా వుంది. కాళ్ళకి చల్లని గడ్డి, ఆకులూ తగిలి జివ్వుమంటోంది. అర్ధరాత్రి భయంకరంగా ఉన్న అడవి ప్రాతఃకాంతిలో పచ్చ పచ్చగా రీవిగా ఉంది. సూరీడు దారిలో తీగలు మా కాళ్లకి తగలకుండా పక్కకు వంచుతోంది. ఒడ్డూ పొడుగూ నల్లటి పెద్ద జుట్టు ఉన్న ఆమె ఆ అడవిలాగ స్వచ్ఛంగా ప్రాకృతికంగా కనిపించింది

రోడ్డుమీదకివచ్చి నిలుచున్నాం. సిద్దయ్యా కూతురూ ఇంక మేం వెళ్లివస్తాం బాబయ్యా సెలవు తీసుకుంటాం" అన్నారు

"ఎప్పుడైనా మా వూరు వస్తే కనిపించు సిద్దయ్యా నీ కూతుర్ని కూడా తీసుకురా. బహుమతీ తీసుకుందువు గాని" అన్నాడు రామచంద్రం కృతజ్ఞతాభావం ఉట్టిపడేలాగ

"చిత్తం" అని వాళ్ళు వెళ్లిపోయారు. ఇటూ అటూ చెట్లు బారులు తీరిన రోడ్డు లేత వెలుగులో" ఎంతో అందంగా వుంది చల్లని గాలి ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తిసోంది "చిరుతపులులు యీ అడవిలో కనుపించవేం మామయ్యా" అన్నాను నేను,రాత్రి సంఘటనని తలచుకుంటూ.

"ఆగరా వెధవ పులులూ నువ్వూ కలక్టరు గారింటికి పెళ్ళివేళకు చేరుకోకపోతే—" భూషణం ఎంతో ఆత్రుతగా ఉన్నాడు. ఎన్నో బాధ్యతలూ గౌరవాలూ వహించవలసిన మామయ్య విద్యుక్తధర్మం మరచిపోడు

"పాపం వాళ్లేం తీసుకో లేదు" అన్నాడు రామచంద్రం తన ప్రాణదాతన్ని గురించి. "అన్నట్టు భూషణం—మన కారు!" అన్నాడు.

కారు దగ్గరికి వెళ్లాం. తడసిపోయివుంది మంచులో. తణుకు వెళ్లగానే దీన్ని తీసుకువచ్చే ఏర్పాటు చెయ్యాలని నిశ్చయించారు

"ఒరేయ్ రామచంద్రం ఈ వెధవ కారు అమ్మేసెయ్. ఇప్పటికైనా నా మాట విను" అన్నాడు భూషణం

"ఇలా అమ్మితే అంతా నష్టమే రిపెయిర్ చేయించి రంగు వేయించి కండిషన్‌లో పెట్టి అమ్ముతాను భూషణం—ఇన్ని సెకండ్‌హాండ్ కార్లు కొన్నాను ఒక్క దానిలో ఒక్కదానా" అన్నాడు రామచంద్రం గర్వంగా.

"బాబయ్యా" అని అడవిలోంచి కీచుగా కేక వినపడింది. అందరం అటు చూశాం సూరీడు పరుగెత్తుకు వస్తోంది.

"బాబూ. మా అయ్యని పాము కరచింది ఒక్కసారి రండి బాబూ రండి" వగరుస్తోంది సూరీడు. ఆమె కళ్ళల్లో భయం సుళ్ళు తిరుగుతోంది.

"అరెరెరె!"—అన్నాడు భూషణం. అందరం యీ దుర్వార్తకి స్తంభించిపోయాం

"రండి బాబూ సగందూరం వెళ్లగానే వేరు ముక్కకోసం పొదలో చెయ్యిపెట్టి మొక్క పీకబోయాడు బాబూ. బుస్సనిలేచి కాటు వేసింది తాచు బాబూ తాచు పాము" సూరీడు దీనంగా అడుగుతోంది

"ఎలాగ! ఈ బస్సు దాటిపోతే కలక్టరుగారింట్లో పెళ్లికి ఎలాగ వెళ్లడం రిసెప్షన్ అంతా నేను చూసుకుంటానని మాట యిచ్చాను'—" అన్నాడు రామచంద్రం పెద్ద సమస్య వచ్చిపడింది రామచంద్రానికి

"అయినా మనం ఏమి చేయగలం?" భూషణం నిరీహుడై జాలిగా అన్నాడు

నేను వెర్రిగా సూరీడు కేసి చూస్తున్నాను "నే నొక్కతెను చూడలేను బాబూ మీరుంటే ధైర్యం బాబూ. రక్షించండి బాబూ!" ఏడుస్తోంది సూరీడు.

"అదిగో బస్సు వస్తోంది" అన్నాడు భూషణం. రామచంద్రం చెయ్యి ఎత్తి ఆపమని సంజ్ఞ చేశాడు

బస్సు ఆగింది. "త్వరగా ఎక్కండి బాబూ" అంటున్నాడు కండక్టరు. రామచంద్రం గబుక్కున రెండు పది రూపాయల నోట్లు జేబులోంచి తీసి సూరీడు చేతిలో పెట్టి "మేంవుండి మాత్రం ఏం చెయ్యగలం సూరీడూ. మంత్రం వచ్చునా తంత్రం వచ్చునా? అవతల కలక్టరుగారింట్లో పెళ్లి. ఈ డబ్బుతో ఎక్కడికేనా తీసుకెళ్లి చూపించు మీ బాబుని" అని కారు ఎక్కాడు. భూషణం నిశ్చేష్టుడై చూస్తూవున్న నన్ను జబ్బ పట్టుని కార్లోకి తోసి, తానూ ఎక్కాడు "సూరీడూ! ఏమకోకు కలెక్టరుగారింట్లో . . ." అంటున్నాడు కారు బర్రున సాగింది సూరీడు విచిత్రంగా నోరావలించి గుడ్లప్పగించి చూస్తూ నిలబడింది పది రూపాయల నోట్లు రెండూ ఉదయపు చల్లని గాలిలో పావురాలులా పల్టీలు కొట్టుతున్నాయి

కారు వేగంగా వెళ్లిపోతోంది పాపం మనం చెయ్యకలిగిం దేముంది?" అన్నాడు భూషణం యింకా జాలితో.

"అందులో కలక్టరు గారికి మాట యిచ్చా మాయె!" అన్నాడు రామచంద్రం—మాట యిచ్చి తప్పడంలోని అమానుషత్వాన్ని వూహించుకుని భయపడుతూ

ఇదీ నల్లజర్ల అడవిలో ఆనాటి రాత్రి సంఘటన—అని అవధానిగారు ఆగి మాకేసి చూశారు

"కొవ్వత్తి అయిపోతోంది. ఎలాగ" అన్నాడాచారి భయంగా

"డ్రైవరు, వంటవాడూ సినీమానుంచి యీ పాటికి వస్తూంటారు" అన్నాడు నారాయణ

"ఈ తోట లో పాము లున్నాయాండి" అన్నాడాచారి

అవధానిగారు మాట్లాడలేదు. పాతిక సంవత్సరాల క్రితం జరిగిన యీ సంఘటనదగ్గరే వుంది యింకా ఆయన మనస్సు

"సిద్దయ్య చచ్చిపోయాడేమో" అన్నాను నేను

"మనకేం తెలుస్తుంది?" అన్నారు అవధానిగారు. "సూరీడు ఏమయిందో కూడా తెలియదు" అన్నారు బరువుగా

గబుక్కున లైట్లు వెలిగాయి. బంగళాఅంతా వెలుగుతో నిండిపోయింది. ఆచారి ఆనందంతో నవ్వుతున్నాడు. అవధానిగారు యింకా ఆలోచిస్తూనే ఉన్నారు. "డ్రైవరు రాగానే వెళ్లిపోదాం" అంటున్నాడు నారాయణ తోట అవతల నుంచి యింకా పక్కల కూతలు వినపడుతున్నాయి. కాని ఆచారి అంత భయపడలేదు.